

P7_TA(2011)0099

Bielorusko, najmä prípady Alesa Michaleviča a Natalie Radinovej

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. marca 2011 o Bielorusku (najmä prípady Alesa Michaleviča a Natalie Radinovej)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bielorusku, najmä na uznesenia z 20. januára 2011¹, 17. decembra 2009² a 22. mája 2008³,
 - so zreteľom na vyhlásenie vysokej predstaviteľky EÚ Catherine Ashtonovej v Bruseli 18. februára 2011 o usvedčení a odsúdení predstaviteľov bieloruskej opozície,
 - so zreteľom na závery Rady týkajúce sa Bieloruska prijaté na 3065. zasadnutí Rady pre zahraničné veci, ktoré sa konalo v Bruseli 31. januára 2011,
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady 2011/69/SZBP z 31. januára 2011, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie Rady 2010/639/SZBP o reštriktívnych opatreniach proti niektorým predstaviteľom Bieloruska,
 - so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (Dohovor proti mučeniu), ktorého je Bielorusko členom,
 - so zreteľom na Štandardné minimálne pravidlá OSN pre zaobchádzanie s väzňami,
 - so zreteľom na Usmernenia politiky EÚ vo vzťahu k tretím krajinám týkajúce sa mučenia a iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, prijaté v roku 2001 a revidované v roku 2008,
 - so zreteľom na uznesenie 1790 (2011) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy z 27. januára 2011 o situácii v Bielorusku po prezidentských voľbách,
 - so zreteľom na správu Amnesty International z 2. februára 2011 s názvom Bezpečnosť, mier a poriadok? Násilie po voľbách v Bielorusku,
 - so zreteľom na článok 122 ods. 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže mnoho opozičných predstaviteľov vrátane bývalých prezidentských kandidátov, žurnalistov a obhajcov ľudských práv bolo zatknutých po udalostiach z 19. decembra 2010 v Minsku a odvtedy zostali uväznení v záchytnom stredisku KGB; keďže utláčanie a politicky motivované súdne procesy proti predstaviteľom opozície a obhajcom ľudských práv pokračujú dodnes, pričom je momentálne obvinených viac než 40 osôb, ktorým hrozí väzenie až v dĺžke 15 rokov,

¹ Prijaté texty, P7_TA(2011)0022.

² Ú. v. EÚ C 286 E, 22.10.2010, s. 16.

³ Ú. v. EÚ C 279 E, 19.11.2009, s. 113.

- B. keďže úrad mestského prokurátora v Minsku rozšíril vyšetrovaciu lehotu takzvaných hromadných nepokojov v súvislosti s udalosťami z 19. decembra 2010 na päť mesiacov; keďže súdne procesy s prezidentskými kandidátmi, opozičnými aktivistami a obhajcami ľudských práv a novinármi iniciované v súvislosti s týmto prípadom sú politicky motivované,
- C. keďže Aljaksandr Atroščankau, Aljaksandr Malčanau, Dzmitri Novik, Vasil Parfjankou, členovia tímov volebnej kampane opozičných demokratických kandidátov Uladzimir Njakljajeu a Andrej Sannikau boli odsúdení na tri až štyri roky väzenia s prísnou ochranou v súvislosti s demonštráciami z 19. decembra 2010; keďže, ako ich obhajcovia poznamenali, orgány nedokázali ich vinu,
- D. keďže ich obhajcom sa opakovane odopierali stretnutia s nimi; keďže v dôsledku hrozieb od KGB boli obhajcovia nútení zanechať svoje prípady a keďže Ministerstvo spravodlivosti následne odobralo ich licencie,
- E. keďže Ales Michalevič, bývalý prezidentský kandidát uväznený po povolebných protestoch, bol prepustený až 26. februára 2011 po podpísaní záväzku o spolupráci s bieloruskou KGB, ktorú odvtedy verejne odmietol,
- F. keďže 28. februára 2011 vydal Ales Michalevič vyhlásenie, v ktorom informoval o psychickom a fyzickom mučení, ktorému boli podrobení politickí väzni s cieľom vynútiť si ich priznanie a uznať dôkazy ich viny,
- G. keďže Natalia Radina, redaktorka opozičnej internetovej stránky charter97, bola tiež zatknutá v decembri 2010 a obvinená z organizácie a účasti na hromadných nepokojoch, ktoré nasledovali po prezidentských voľbách; keďže pani Radina bola prepustená z vyšetrovacieho záchytného strediska KGB a potom mala zakázané opustiť svoj domov až do dokončenia vyšetrovania jej prípadu,
- H. keďže Natalia Radina po prepustení vyhlásila, že počas jej väzby ju príslušníci KGB podrobovali psychologickému nátlaku a pokúšali sa ju naverbovať ako informátorku KGB; keďže jej vyjadrenie potvrdzuje správy o mučení politických väzňov v záchytnom stredisku KGB v Minsku,
- I. keďže bieloruský výbor pre štátnu bezpečnosť poprel akékoľvek použitie mučenia voči väzňom v záchytnom stredisku KGB,
 - 1. odsudzuje nedodržiavanie základných práv slobody zhromažďovania a slobody prejavu zo strany bieloruských orgánov a vyzýva k okamžitému a bezpodmienečnému prepusteniu všetkých zadržovaných odporcov a k odvolaniu všetkých politicky motivovaných obvinení vznesených proti nim;
 - 2. odsudzuje najdôraznejším spôsobom použitie mučenia voči väzňom ako formy nehumánneho zaobchádzania, ktoré je jednoznačne zakázané medzinárodným právom a je absolútne neprípustné v európskej krajine, ktorá je jednou z najbližších susedských krajín EÚ;
 - 3. odsudzuje kruté tresty nedávno uvalené na mladých opozičných aktivistov len z toho dôvodu, že sa zúčastnili na demonštráciách 19. decembra 2010, a považuje tieto tresty za zjavné a vážne porušenie ich politických a občianskych práv a za zjavné porušenie

medzinárodných dohovorov, ktorých je Bielorusko zúčastnenou stranou;

4. odsudzuje atmosféru strachu a zastrašovania, ktorej čelia politickí oponenti v Bielorusku; odsudzuje represívne kroky proti aktivistom občianskej spoločnosti a slobodným médiám a ich prenasledovanie, ktoré nasledovali po dni volieb, ako aj rozsiahle prehládavanie súkromných bytov, úradov médií a občianskych organizácií, vylučovanie študentov z vysokých škôl a prepúšťanie ľudí z práce; vyzýva orgány, aby dodržiavali slobodu prejavu a pluralitu médií v Bielorusku;
5. nalieha na Bielorusko, aby dodržiavalo zásadu právneho štátu, medzinárodné dohovory a vnútroštátne právne predpisy zaručujúce primerané zaobchádzanie s väzňami a ich neobmedzovaný prístup k príbuzným, právnemu poradenstvu a zdravotnej starostlivosti a aby ukončilo prebiehajúce prenasledovanie politických oponentov, aktivistov v oblasti ľudských práv a nezávislých médií;
6. odsudzuje rozhodnutie prijaté mestskou radou obhajcov v Minsku odobrať licencie niektorým obhajcom, ktorí obhajovali obvinených v trestnom prípade vznesenom v dôsledku hromadných nepokojov, medzi ktorými sú Aleh Ahiejev, Pavel Sapelko, Tatiana Ahijeva, Uladzimir Touscik a Tamata Harajeva, a vyzýva mestskú radu obhajcov v Minsku, aby stiahli toto rozhodnutie;
7. odsudzuje prepustenie z práce Aljaksandra Pilčanka, predsedu mestského združenia advokátov v Minsku, ministrom spravodlivosti za to, že vyjadril obavy z rozhodnutia ministerstva stiahnuť licencie štyroch obhajcov zapojených do takzvaného prípadu hromadných nepokojov, že to rozhodnutie je nepodložené a že je to dôkazom, že existuje skutočná hrozba pre nezávislosť súdnictva a pre nezávislosť každého jednotlivého obhajcu;
8. nalieha na bieloruské orgány, aby uskutočnili dôkladné a nestranné prešetrenie obvinení o mučení politických väzňov a aby určili a potrestali jednotlivcov zapojených do takejto činnosti;
9. vyzýva bieloruské orgány, aby prehodnotili zákon o verejných podujatiach a aby ho zosúlادili s požiadavkami Medzinárodného dohovoru o občianskych a politických právach;
10. vyzýva Radu, Komisiu, vysokú predstaviteľku EÚ a ostatné partnerské krajiny EÚ, aby zvážili rozšírenie reštriktívnych opatrení na prokurátorov, sudcov a príslušníkov KGB spojených s porušovaním ľudských práv v Bielorusku, kým sa represie v tejto krajine bezodkladne neukončia a kým sa nedosiahne značný pokrok v ľudských právach a základných slobodách; domnieva sa, že Rada by mala zvážiť možnosť zavedenia inteligentných a cielených hospodárskych sankcií voči spoločnostiam, ktoré vlastní bieloruská vláda;
11. víta záväzok ďalších deviatich krajín – a síce Chorvátska, Bývalej juhoslovenskej republiky Macedónsko, Čiernej Hory, Albánska, Bosny a Hercegoviny, Srbska, Islandu, Lichtenštajnska a Nórska – uplatňovať reštriktívne opatrenia voči určitým predstaviteľom Bieloruska;
12. pripomína, že kým bieloruská vláda neprijme okamžité kroky smerom k demokratizácii a dodržiavaniu ľudských práv, proces zblížovania medzi EÚ a Bieloruskom sa pozastaví,

vrátane účasti Bieloruska na Východnom partnerstve;

13. zdôrazňuje, že napriek politickým dôsledkom pre vzťahy EÚ a Bieloruska po povolebnom zásahu proti opozícii, potrebuje EÚ zintenzívniť pomoc bieloruskej občianskej spoločnosti, a to aj formou uľahčenia vydávania víz;
14. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade, Komisii, parlamentom a vládam členských štátov, Parlamentnému zhromaždeniu OBSE a Rade Európy a parlamentu a vláde Bieloruska.